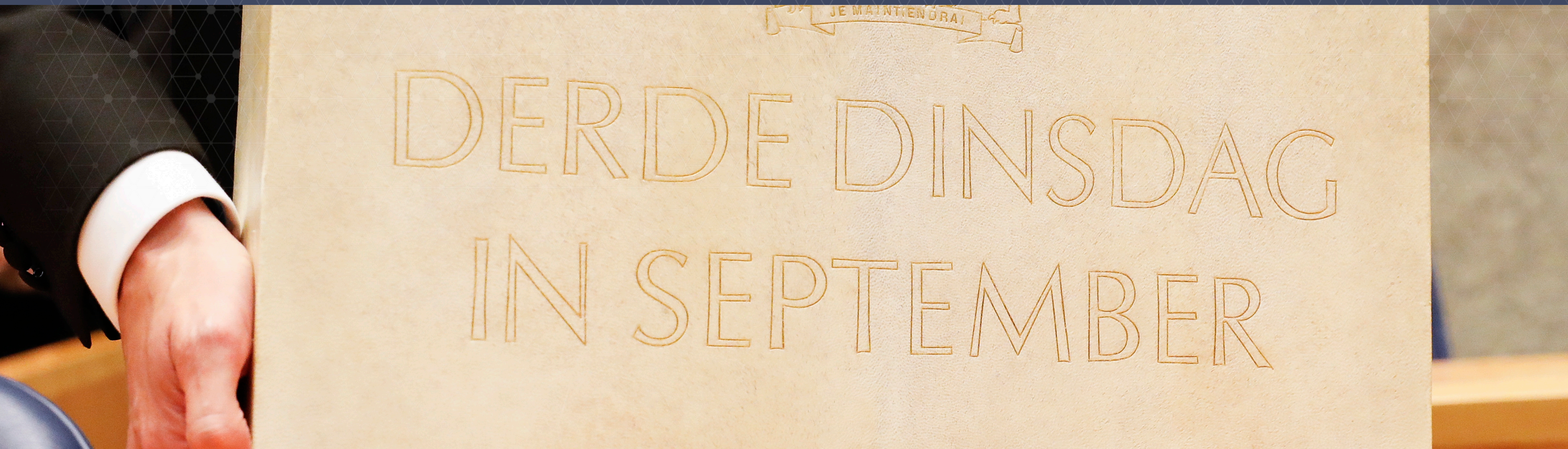

14 september 2020
Auteur: Rozemarijn Lubbe

Prinsjesdag 2020

Kabinet en partijleiders

Samenvatting

Meer vertrouwen kabinet dan jaar geleden

14 procent heeft vertrouwen in het kabinet Rutte III. Dat blijkt uit het jaarlijkse Prinsjesdag onderzoek van EenVandaag. Een jaar geleden lag dat nog op 34 procent.

Op het hoogtepunt van de coronacrisis in april bereikte het vertrouwen in het kabinet een recordhoogte van 70 procent. Dat is nu dus weer afgenomen, maar het is nog altijd een flink stuk hoger dan de voorgaande jaren. Bij het aantreden van Rutte III, in 2017, had 35 procent vertrouwen. Dat zakte een jaar later, vooral door de discussie over de dividendbelasting, zelfs naar 27 procent. Vorig jaar was het dus 34 procent.

Crisissituaties

Veel mensen schrijven dat ze het knap vinden dat dit kabinet, ondanks de verschillen tussen de vier coalitiepartijen, de volledige regeertermijn lijkt vol te maken: "Ze gaan de eindstreep halen. Ondanks de grote verschillen tussen de vier partijen en veel crisissituaties, zoals het kinderpardon en stikstof, was er nauwelijks echt ruzie. Daar heb ik respect voor."

Ook vindt een meerderheid (59 procent) dat het kabinet de coronacrisis over het algemeen goed heeft aangepakt.

Asscher oppositieleider

Net als vorig jaar wordt Lodewijk Asscher door de meeste mensen gezien als de oppositieleider. Een kwart (23 procent) vindt dat. Veel mensen omschrijven de PvdA-leider als een ervaren debater die zijn eigen verhaal vertelt.

Samenvatting

Op bijna gelijke hoogte staat Geert Wilders, die 21 procent van de stemmen krijgt. Vorig jaar kreeg hij slechts 6 procent van de stemmen en stond niet hij maar Baudet in de top-drie. "Het leek vorig jaar even of Wilders weg was. Maar sinds de coronacrisis is hij weer de oude: duidelijke taal en staat altijd vooraan om het kabinet aan de tand te voelen", schrijft iemand.

Baudet en Marijnissen scoren laag

De top-drie is compleet met Jesse Klaver (14 procent). Thierry Baudet haalt 8 procent, Lilian Marijnissen blijft hangen op 5 procent.

Vertrouwen kabinet

Bijna de helft heeft vertrouwen in kabinet

Hoeveel vertrouwen heb je dat het kabinet Rutte III zijn werk goed doet?

Heel veel vertrouwen: 8%
Redelijk veel vertrouwen: 36%
Niet zoveel vertrouwen: 26%
Helemaal geen vertrouwen: 29%
Weet niet / geen mening: 2%

Onder huidige coalitiekiezers is het vertrouwen als volgt:

VVD-stemmers: 94%
CDA-stemmers: 86%
D66-stemmers: 83%
ChristenUnie-stemmers: 55%

Welke van onderstaande zaken vind je van toepassing op het kabinet Rutte III?

Pakt de problemen in Nederland daadkrachtig aan: 44%
Weet wat er speelt in het land: 44%
Vertegenwoordigt mij voldoende: 34%
Heeft visie op wat er moet gebeuren met het land: 35%

Vertrouwen kabinet

Kabinet maakt regeertermijn vol

Als je het kabinet Rutte III nu een rapportcijfer zou mogen geven, wat voor cijfer zou dat dan zijn?

Gemiddelde: 5.2. In 2018 was dit een 4.5, in 2019 een 5.0.

Als je kijkt naar de afgelopen zes maanden, van het begin van de coronacrisis tot nu, wat vind je wat van de manier waarop de overheid over het geheel genomen met de coronacrisis is omgegaan?

Zeer goed: 13%
Redelijk goed: 46%
Redelijk slecht: 21%
Heel slecht: 18%
Weet niet / geen mening: 2%

Over een half jaar, in maart 2021, staan de verkiezingen voor de Tweede Kamer gepland.

Denk je dat het kabinet de volledige regeertermijn gaat volmaken of verwacht je dat het kabinet de komende zes maanden nog gaat vallen?

Het kabinet valt ergens de komende zes maanden: 10%
Het kabinet maakt de volledige regeertermijn tot maart 2021 vol: 83%
Weet niet / geen mening: 7%

Invloed coalitiepartijen

Het huidige kabinet Rutte III bestaat uit vier partijen: VVD, CDA, D66 en de ChristenUnie.

Welke coalitiepartij heeft volgens jou de meeste invloed gehad op het regeringsbeleid?

De partijen staan in willekeurige volgorde. Selecteer slechts één antwoord.

VVD: 54%

CDA: 4%

D66: 14%

ChristenUnie: 3%

Alle vier ongeveer evenveel invloed: 16%

Weet niet / geen mening: 9%

Zichtbaarheid coalitiepartijen

Mensen die nu deze partij zouden stemmen:

Vind je de standpunten van [PARTIJ] op dit moment voldoende of onvoldoende zichtbaar in het huidige kabinetsbeleid?

	Voldoende	Onvoldoende	Weet niet
VVD	75%	19%	7%
CDA	67%	25%	8%
D66	42%	36%	22%
ChristenUnie	50%	17%	33%

Samenvatting

Hoekstra en Rutte meest populaire ministers

Van alle ministers in het kabinet Rutte III krijgt Wopke Hoekstra het meeste vertrouwen. Dat blijkt uit onderzoek van EenVandaag onder 20.000 leden van het EenVandaag Opiniepanel. Mark Rutte eindigt dit jaar als tweede.

Zeven op de tien deelnemers (69 procent) hebben vertrouwen in de minister van Financiën. Veel mensen omschrijven hem als 'kundig'. Ook vinden ze dat hij taaie kost duidelijk kan overbrengen. Iemand schrijft: "Hij geeft de indruk zijn dossiers te kennen en kan zijn beslissingen begrijpelijk toelichten." Wel wordt hij door meerdere panelleden omschreven als 'degelijk' en 'saai'. "Maar ja, dat hoort bij een minister van Financiën."

Koolmees het 'gezicht van de steunpakketten'

Wouter Koolmees viel vorig jaar nog buiten de top-tien, maar eindigt dit jaar als derde. Bijna de helft, 48 procent, heeft vertrouwen in de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, die wordt gezien als hét gezicht van de steunpakketten. Ook wordt hij vaak omschreven als 'harde werker', vooral in relatie tot het Pensioenakkoord.

Op bijna gelijke hoogte staat minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs Arie Slob (47 procent). Vorig jaar stond hij op de derde plek. Dit jaar wordt er ook bij hem gerefereerd aan zijn rol in de coronacrisis. Veel mensen denken dat hij met scholen nu een van de meest lastige portefeuilles heeft, maar hebben het gevoel dat hij naar eer en geweten handelt. Wel mag hij van veel deelnemers wat meer op de voorgrond treden: "Hij zal wel goed zijn, maar het is wel een beetje een grijze muis."

Samenvatting

Schouten grote daler

De andere ChristenUnie minister, Carola Schouten, werd vorig jaar nog tweede. Toen had de helft (48 procent) vertrouwen in haar, nu is er nog een derde (35 procent) over. Daarmee is ze naar de negende plek gezakt.

Veel mensen schrijven dat ze haar niet benijden, maar dat ze steken laat vallen: "Het is natuurlijk een hele kluit om dit ministerie en de vele veranderingen die hier nodig zijn in goede banen te leiden. Maar ze komt dit jaar niet krachtig over, draait eerder gemaakte beslissingen terug. Dat verzwakt haar positie."

Ferdinand Grapperhaus staat vlak boven Schouten. In hem heeft, na het debat over zijn bruiloft, 37 procent vertrouwen.

Nieuwe lijsttrekkers Kaag en De Jonge

In minister van Handel Sigrid Kaag had vorig jaar nog een derde (33 procent) vertrouwen. Ze stijgt, nu ze lijsttrekker is van D66, naar 41 procent. In die andere nieuwe lijsttrekker, Hugo de Jonge van het CDA, blijft het vertrouwen gelijk. Net als vorig jaar heeft 42 procent vertrouwen in de minister van Volksgezondheid.

Tamara van Ark, die Bruno Bruins opvolgde als minister voor Medische Zorg, eindigt onderaan. Zij is bij veel mensen nog niet bekend. Ook minister van Binnenlandse Zaken Kajsa Ollongren eindigt laag. Over haar schrijven mensen dat het lijkt of ze er vooral voor zichzelf zit, omdat het referendum is afgeschaft en ze een aangenomen motie tegen huurverhoging naast zich neerlegde.

Vertrouwen ministers

Hoe doen de ministers het dit jaar?

Hoeveel vertrouwen heb jij dat [MINISTER] zijn/haar werk als minister van [MINISTERIE] goed doet?

1. Wopke Hoekstra (Financiën):	69%
2. Mark Rutte (Minister-president):	53%
3. Wouter Koolmees (Sociale Zaken en Werkgelegenheid):	48%
4. Arie Slob (Basis- en Voortgezet Onderwijs):	47%
5. Stef Blok (Buitenlandse Zaken):	43%
6. Hugo De Jonge (Volksgezondheid, Welzijn en Sport):	42%
7. Sigrid Kaag (Handel en Ontwikkelingssamenwerking):	41%
8. Ferdinand Grapperhaus (Justitie en Veiligheid):	37%
9. Carola Schouten (Landbouw):	35%
10. Ank Bijleveld (Defensie):	33%
11. Cora van Nieuwenhuizen (Infrastructuur en Waterstaat):	33%
12. Eric Wiebes (Economische Zaken):	31%
13. Ingrid van Engelshoven (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap):	23%
14. Sander Dekker (Rechtsbescherming):	23%
15. Kajsa Ollongren (Binnenlandse Zaken):	22%
16. Tamara van Ark (Medische Zorg):	21%

Vertrouwen premier

Vertrouwen Mark Rutte

'Premier voor alle Nederlanders'

Mark Rutte eindigt dit jaar op de tweede plek. De helft (51 procent) heeft vertrouwen in de minister-president. Niet eerder noteerde de premier zo'n hoge positie in deze lijst. Veel mensen vinden het knap dat onder zijn leiderschap de coalitie van vier partijen al jaren bijeen blijft. Maar hij wordt vooral geprezen omdat hij Nederland "als een echte leider door de coronacrisis loodst."

Eerder werd Mark Rutte door veel mensen vooral gezien als iemand die opkwam voor de belangen van VVD-kiezers. In 2018 vond bijna driekwart dat. Dat beeld is dit jaar gekanteld. De grootste groep, 47 procent, vindt Rutte nu vooral een premier voor alle Nederlanders, vier op de tien (42 procent) vinden nog dat hij vooral een VVD-leider is.

Hoeveel vertrouwen heb je dat Mark Rutte zijn werk als premier goed doet?

Heel veel vertrouwen: 15%

Redelijk veel vertrouwen: 38%

Niet zo veel vertrouwen: 24%

Helemaal geen vertrouwen: 22%

Weet niet / geen mening: 1%

Als je kijkt naar hoe Rutte het tot nu toe heeft gedaan als premier in het huidige kabinet, stelt hij zich dan volgens jou...?

...vooral op als een premier voor alle Nederlanders: 47%

...vooral op als een leider van VVD-kiezers: 42%

Weet niet / geen mening 11%

Hoe doen de partijen het?

Mensen die nu deze partij zouden stemmen of de partij overwegen:

Hoe goed of slecht vind je dat [PARTIJ] het nu doet?

	<u>Kiezers nu</u>	<u>Kiezers nu</u>	<u>Kiezers nu+overwegen</u>	<u>Kiezers nu+overwegen</u>
	Heel / redelijk goed	Heel / redelijk slecht	Heel / redelijk goed	Heel / redelijk slecht
VVD	98%	1%	92%	7%
PVV	94%	5%	94%	5%
CDA	91%	9%	77%	22%
D66	89%	9%	78%	19%
SP	87%	10%	83%	13%
GroenLinks	94%	5%	88%	9%
PvdA	96%	4%	87%	9%
Partij voor de Dieren	87%	7%	73%	13%
ChristenUnie	100%	0%	93%	3%
Forum voor Democratie	95%	4%	88%	12%

De achterban van de SGP, DENK en 50PLUS zijn te klein om uitspraken over te doen.

Vertrouwen in partijleiders

Mensen die nu deze partij zouden stemmen of de partij overwegen:

Hoeveel vertrouwen heb jij in [PARTIJLEIDER] in zijn/haar functie als partijleider van [PARTIJ]?

	<u>Kiezers nu</u>	<u>Kiezers nu</u>	<u>Kiezers nu+overwegen</u>	<u>Kiezers nu+overwegen</u>
	Heel / redelijk veel	Niet zo veel / geen	Heel / redelijk veel	Niet zo veel / geen
Mark Rutte	99%	0%	96%	4%
Geert Wilders	96%%	4%	95%	5%
Hugo de Jonge	78%	20%	65%	32%
Sigrid Kaag	95%	3%	86%	10%
Lilian Marijnissen	89%	10%	82%	176%
Jesse Klaver	94%	4%	88%	9%
Lodewijk Asscher	95%	5%	85%	13%
Esther Ouwehand	79%	8%	67%	15%
Gert-Jan Segers	96%	0%	96%	2%
Thierry Baudet	89%	9%	80%	19%

De achterban van de SGP, DENK en 50PLUS zijn te klein om uitspraken over te doen.

Vertrouwen in fractievoorzitters

Niet bij elke partij is de lijsttrekker bij de verkiezingen van 2021, ook de huidige fractievoorzitter. Bij die partijen vroegen we de kiezers ook naar de huidige fractievoorzitter.

Mensen die nu deze partij zouden stemmen of de partij overwegen:

Hoeveel vertrouwen heb jij in [FRACTIEVOORZITTER] in zijn/haar functie als fractievoorzitter van [PARTIJ]?

	<u>Kiezers nu</u>	<u>Kiezers nu</u>	<u>Kiezers nu+overwegen</u>	<u>Kiezers nu+overwegen</u>
	Heel / redelijk veel	Niet zo veel / geen	Heel / redelijk veel	Niet zo veel / geen
Klaas Dijkhoff	86%	10%	82%	15%
Rob Jetten	76%	22%	64%	34%
Pieter Heerma	62%	24%	52%	28%
Corrie van Brenk	68%	17%	34%	35%

Oppositieleider

Oppositieleider

Wie is volgens jou de leider van de oppositie in de Tweede Kamer?

De politici staan in willekeurige volgorde. Selecteer slechts één antwoord.

Lodewijk Asscher 23%
Geert Wilders 21%
Jesse Klaver 14%
Thierry Baudet 8%
Lilian Marijnissen 5%
Kees van der Staaij 1%
Farid Azarkan 1%
Esther Ouwehand 1%
Wybren van Haga 1%
Henk Krol 0%
Femke Merel van Kooten-Arissen 0%
Corrie van Brenk 0%

Weet niet 26%

Vorig jaar werd Lodewijk Asscher ook door de meeste mensen gezien als de oppositieleider. Jesse Klaver en Thierry Baudet waren toen tweede en derde.

EenVandaag Opiniepanel

Over dit onderzoek

Het onderzoek over de partijleiders is gehouden van 28 augustus tot en met 8 september 2020. Daar deden 26.370 leden van het EenVandaag Opiniepanel aan mee. Het onderzoek over het kabinet is gehouden van 9 tot en met 11 september. Daaraan deden 20.430 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. De onderzoeken zijn na weging representatief voor zes variabelen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Rozemarijn Lubbe: rozemarijn.lubbe@eenvandaag.nl.

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 55.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 60 tot 70 procent van de panelleden.

De resultaten van het EenVandaag Opiniepanel worden gepresenteerd door Gijs Rademaker en Joyce Boverhuis in EenVandaag (ma-za 18:15 uur, NPO1)

